Parlaimint na hEorpa
2019-2024

An Coiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile

2023/0229(NLE)

14.2.2024

****

DRÉACHTMHOLADH

ar an dréachtchinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais, an Chomhaontaithe idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le rialacha forlíontacha i ndáil leis an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha, don tréimhse 2021 go 2027
(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

An Coiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile

Rapóirtéir: Jadwiga Wiśniewska

Eochair do na siombailí a úsáidtear

*	An nós imeachta comhairliúcháin
***	Nós imeachta an toilithe
***I	An gnáthnós imeachta reachtach (an chéad léamh)
***II	An gnáthnós imeachta reachtach (an dara léamh)
***III	An gnáthnós imeachta reachtach (an tríú léamh)

(Braitheann an cineál nós imeachta ar an mbunús dlí a mholtar sa dréachtghníomh.)

CLÁR

Leathanach

DRÉACHTRÚN REACHTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA 5

RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN 6

DRÉACHTRÚN REACHTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA

ar an dréachtchinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais, an Chomhaontaithe idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le rialacha forlíontacha i ndáil leis an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha, don tréimhse 2021 go 2027 (12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

(Toiliú)

Tá Parlaimint na hEorpa,

– ag féachaint don dréachtchinneadh ón gComhairle (12122/2023),

– ag féachaint don dréacht-Chomhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le rialacha forlíontacha i ndáil leis an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha, don tréimhse 2021 go 2027 (12120/2023),

– ag féachaint don iarraidh ar thoiliú a thíolaic an Chomhairle i gcomhréir le hAirteagal 77(2), le hAirteagal 218(6), an dara fomhír, pointe (a), agus le hAirteagal 218(7), den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (C9-/04612023),

– ag féachaint do Riail 105(1) agus (4), agus do Riail 114(7) dá Rialacha Nós Imeachta,

– ag féachaint don mholadh ón gCoiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile (A9-0000/2024),

1. ag tabhairt a toilithe do thabhairt i gcrích an chomhaontaithe;

2. á threorú dá hUachtarán a seasamh a chur ar aghaidh chuig an gComhairle, chuig an gCoimisiún agus chuig rialtais agus parlaimintí na mBallstát agus chuig rialtas agus parlaimint Chónaidhm na hEilvéise.

RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN

a. Cúlra

Glacadh Rialachán (AE) 2021/1148 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí don tréimhse 2021-2027 (Rialachán IBTV) an 7 Iúil 2021.

Is é is cuspóir do Rialachán IBTV dlúthpháirtíocht a léiriú trí mhaoiniú a thabhairt do na Stáit (Ballstáit) sin a chuireann forálacha acquis Schengen maidir le teorainneacha seachtracha i bhfeidhm. Is forbairt é ar acquis Schengen a bhfuil na tíortha atá comhlachaithe le acquis Schengen a chur chun feidhme, a chur i bhfeidhm agus a fhorbairt a thuilleadh rannpháirteach ann ('tíortha atá comhlachaithe le Schengen' nó 'tíortha comhlachaithe').

An 11 Lúnasa 2021, thug Cónaidhm na hEilvéise fógra faoina cinneadh glacadh le hábhar Rialachán IBTV agus é a chur chun feidhme ina dlíchóras inmheánach. Thíolaic an Coimisiún an togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle maidir le Comhaontú a shíniú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir leis na rialacha forlíontacha i ndáil leis an ionstraim le haghaidh tacaíocht airgeadais do bhainistiú teorainneacha agus do bheartas víosaí sula bhfuair sé fógra ón Eilvéis maidir lena ceanglais bhunreachtúla a chomhlíonadh ionas nach ngiorrófaí an t-am a chuirfear Rialachán IBTV i bhfeidhm go hiarbhír san Eilvéis. I gcomhréir le haithris 75 de Rialachán IBTV, ba cheart an socrú sin a thabhairt i gcrích tar éis don tír lena mbaineann a chur in iúl i scríbhinn gur comhlíonadh a ceanglais inmheánacha ar fad.

Foráiltear le mír 6 d'Airteagal 7 de Rialachán IBTV gur cheart 'socruithe' a dhéanamh chun sonrú a dhéanamh maidir le cineál agus modhanna rannpháirtíochta na dtíortha atá comhlachaithe le acquis Schengen a chur chun feidhme, a chur i bhfeidhm agus a fhorbairt in IBTV, i gcomhréir le forálacha ábhartha na gcomhaontuithe comhlachais faoi seach. Is i bhfoirm comhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas le tíortha atá comhlachaithe le Schengen i gcomhréir le hAirteagal 216 CFAE atá na socruithe sin.

An 21 Feabhra 2022, d'údaraigh an Chomhairle don Choimisiún tús a chur leis an gcaibidlíocht[1] leis an Íoslainn, le Ríocht na hIorua, le Cónaidhm na hEilvéise agus le Prionsacht Lichtinstéin i ndáil leis na socruithe maidir le ranníocaíochtaí airgeadais na dtíortha sin agus leis na rialacha forlíontacha is gá chun go mbeidh siad rannpháirteach san Ionstraim le haghaidh tacaíocht airgeadais don bhainistiú teorainneacha agus don bheartas víosaí don tréimhse 2021 go 2027, lena n-áirítear forálacha lena n-áirithítear cosaint leasanna airgeadais an Aontais agus cumhachtaí iniúchóireachta na Cúirte Iniúchóirí, atá le tabhairt i gcrích de bhun Rialachán

[1] Cinneadh (AE) 2022/442 ón gComhairle an 21 Feabhra 2022 lena n-údaraítear tús a chur leis an gcaibidlíocht leis an Íoslainn, Ríocht na hIorua, Cónaidhm na hEilvéise agus Prionsacht Lichtinstéin d'fhonn Comhaontuithe a thabhairt i gcrích idir an tAontas Eorpach agus na tíortha sin maidir le rialacha forlíontacha i ndáil leis an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha (IO L 90, 18.3.2022, lch. 116).

(AE) 2021/1148 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[2]. Tugadh an chaibidlíocht le Cónaidhm na hEilvéise i gcrích go rathúil trí inisealacha a chur leis an gComhaontú an 14 Feabhra 2023.

An 10 Iúil 2023 thíolaic an Coimisiún togra don Chomhairle le haghaidh Cinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích an Chomhaontaithe, thar ceann an Aontais Eorpaigh, idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le rialacha forlíontacha i ndáil leis an ionstraim le haghaidh tacaíocht airgeadais don bhainistiú teorainneacha agus don bheartas víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha.

An 28 Meán Fómhair 2023, ghlac an Chomhairle cinneadh maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais, an Chomhaontaithe idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le rialacha forlíontacha i ndáil leis an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha, don tréimhse 2021 go 2027. Síníodh an Comhaontú an 28 Samhain 2023 sa Bhruiséil.

An 7 Nollaig 2023, d'iarr an Chomhairle ar Pharlaimint na hEorpa a toiliú a thabhairt don dréachtchinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích an Phrótacail Aontachais thuasluaite.

b. Seasamh an Rapóirtéara

Is ionstraim shonrach í an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha, i gcomhthéacs *acquis* Schengen a ceapadh chun bainistiú comhtháite teorainneacha san Eoraip ag teorainneacha seachtracha a áirithiú, agus saorghluaiseacht daoine á cosaint san am céanna, i gcomhréir iomlán le gealltanais na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe maidir le cearta bunúsacha, agus chun tacú le cur chun feidhme agus nuachóiriú aonfhoirmeach an chomhbheartais víosaí, agus ar an gcaoi sin rannchuidiú le hardleibhéal slándála a ráthú sna Ballstáit agus sna tíortha comhlachaithe.

Aontaíonn an Rapóirtéir go dtugann IBTV an deis chun gníomhaíochtaí maidir le bainistíocht chomhroinnte agus modhanna bainistíochta díreacha agus indíreacha a chur chun feidhme, agus leis an gComhaontú seo, ba cheart go bhféadfaí an cur chun feidhme in aon cheann de na modhanna sin a bhaint amach san Eilvéis i gcomhréir le prionsabail agus rialacha an Aontais maidir le bainistiú agus rialú airgeadais.

Measann an Rapóirtéir chomh maith, i bhfianaise nádúr sonrach acquis Schengen agus a thábhachtaí atá sé é a chur i bhfeidhm go haonfhoirmeach ar mhaithe le sláine limistéar Schengen, gur cheart go mbeadh feidhm san Eilvéis ag na rialacha uile is infheidhme maidir le cláir a bhainistiú ar an mbealach céanna agus a bheadh feidhm acu sna Ballstáit.

---

[2] Rialachán (AE) 2021/1148 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Iúil 2021 lena mbunaítear, mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha, an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosa (IO L 251, 15.7.2021, lch. 48).

Measann an Rapóirtéir go bhfuil sé ríthábhachtach comhaontuithe foirmiúla atá ceangailteach ó thaobh dlí a thabhairt i gcrích faoi chuimsiú an chomhair le tíortha comhlachaithe, seachas cineál eile de shocruithe, chun trédhearcacht, grinnscrúdú poiblí agus maoirseacht dhaonlathach a áirithiú. Tá tábhacht ar leith ag baint leis sin maidir le húsáid bhuiséad an Aontais.

Ba cheart forálacha sonracha eile a chomhlíonadh tuilleadh. De bhua chomhaontuithe comhlachais Schengen, ní mór don Eilvéis na bearta Aontais a ghlacadh go hiomlán, lena n-áirítear Rialachán IBTV, lena bhforbraítear nó lena gcuirtear le acquis Schengen, agus na bearta is gá a dhéanamh chun a áirithiú go gcomhlíonfar na forálacha is ábhartha maidir le bainistiú agus rialú airgeadais a leagtar síos sa CFAE agus i ndlí an Aontais a fhaigheann a bhunús dlí ó CFAE.
Tugann na comhaontuithe sásraí sonracha isteach freisin chun coigeartuithe tapa a dhéanamh ar an gcomhaontú leis an Eilvéis, i gcás athruithe ar phríomhreachtaíocht an Aontais atá ábhartha don chur chun feidhme, amhail an Rialachán Airgeadais agus Rialachán na bhForálacha Coiteanna. Airithítear leis an gcomhaontú, chomh maith, go gcuirfear san áireamh san athbhreithniú meántéarma ar IBTV rannpháirtíocht mhoillithe na dtíortha atá comhlachaithe le Schengen.

Ina theannta sin, maidir le rialuithe buiséadacha agus airgeadais, tá na Ballstáit faoi réir oibleagáidí cothrománacha (e.g. inniúlacht na Cúirte Iniúchóirí, inniúlacht na hOifige Eorpaí Frith-Chalaoise (OLAF), inniúlacht OIPE agus inniúlacht an Choimisiúin), bíodh sin go díreach nó ó reachtaíocht thánaisteach an Aontais, lena n-áirítear Rialachán na bhForálacha Coiteanna mar a luaitear thuas. Tá feidhm ag na hoibleagáidí sin maidir leis na Ballstáit *ipso facto* agus dá bhrí sin níl siad leagtha síos i Rialachán IBTV. Dá bhrí sin, ní mór na hoibleagáidí sin a leathnú chuig an Eilvéis tríd an gComhaontú lena mbaineann an togra seo.

Ar deireadh, tá foráil sa chomhaontú freisin maidir leis an gCóras Eorpach um Fhaisnéis agus Údarú Taistil (ETIAS).

Mar fhocal scoir, measann an Rapóirtéir gurb iomchuí Comhaontú a bhunú ina leagtar amach na rialacha forlíontacha is gá do rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise san Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí (‘IBTV’) mar chuid den Chiste um Bainistiú Comhtháite Teorainneacha don chlárthréimhse 2021 go 2027 i gcomhréir le hAirteagal 7(6) de Rialachán (AE) 2021/1148 (‘Rialachán IBTV’).

I bhfianaise a bhfuil thuasluaite, molann an rapóirtéir go dtabharfadh an Pharlaimint a toiliú don dréachtchinneadh ón gComhairle agus tugann sí treoir dá hUachtarán a seasamh a chur ar aghaidh chuig an gComhairle, chuig an gCoimisiún agus chuig rialtais agus parlaimintí na mBallstát.